

Провина зірок (скорочено)

Джон Майкл Грін

ДЖОН МАЙКЛ ГРІН

Роман "Провина зірок"

Стислий переказ за скороченою версією з електронного додатка до підручників для 11 класу "Зарубіжна література" Ю. Ковбасенка, видавництво "Літера".

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Розповідь у романі ведеться від імені хворої на рак дівчини на ім'я Гейзел Грейс Ланкастер

РОЗДІЛ I

Наприкінці зими мама хворої Гейзел вирішила, що в дочки депресія через рак. Лікар порадив записати Гейзел на щотижневі засідання групи підтримки. Учасниками були хворі на рак. Дівчині не подобалися зібрання, що відбувалися у підвалі єпископальної церкви, збудованої у формі хреста. Усі сідали на уявному перетині двох брусів хреста, де Ісусове серце. Патрик, керівник групи, був найстаршим, йому вдалося вижити, та Гейзел розуміла, що дамоклів меч все одно висить над ним. Учасники засідання знайомилися, вказували вік і діагноз, ділилися своїми думками.

Гейзел розповідала, що їй 16 років, у неї первинна локалізація в щитовидці, але чимало метастазів у легенях. Через це дівчина дихала киснем з балона, який возила за собою на маленькому візку. Учасники засідання не були при смерті, а мали б дотягнути до повноліття. Серед присутніх був хлопець Айзек без одного ока, рецидив поставив під загрозу і друге.

Група підтримки Гейзел не допомогла, але вона продовжувала її відвідувати через маму. Одного дня дівчина перед засіданням помітила, що на неї дивиться хлопець, якого вона раніше тут не бачила. Він був довготелесий і струнком'язистий, волосся мав темно-руде, пряме й коротке. Гейзел подумала, що вона виглядає не найкраще: поношені джинси, футболка з рок-гуртом, який їй уже не подобається, а ще коси: підстрижені під пажу, і навіть не розчесані. Вперше вона зрозуміла вислів "зустрітися поглядами".

У колі присутніх Гейзел сіла поряд з Айзеком, через два стільці від новачка, який витріщався на неї. Дівчина дивилася у відповідь. Незабаром хлопець усміхнувся і відвів блакитні очі. Коли він знову подивився на Гейзел, вона звела брови: мовляв, перемогла. Він знизав плечима.

Прийшла пора знайомитися, і Айзек сказав, що скоро у нього операція, і він залишиться сліпим. Хлопець радів, що його підтримує дівчина і друг Огастас. Цим другом і був новачок. Згодом заговорив Огастас. Голос у нього був низький, на думку Гейзел – прокурений. Він сказав, що звати його Огастас Вотерс, йому сімнадцять років. Півтора року тому в нього діагностували легку форму остеосаркоми, а тут він на прохання Айзека.

Згодом Патрик спитав Огастаса, чи не хоче він поділитися з групою своїми страхами. "Я боюся забуття", – відповів хлопець. Патрик запитав, чи не хоче хтось щонебудь відповісти на це. Гейзел вже три роки не ходила в нормальну школу, її другом (хоч вони не були знайомі) був письменник – автор її улюбленого роману, вона була доволі сором'язлива, але цього разу вирішила висловитися. Дівчина сказала, що прийде час, коли вони всі помруть. Ніхто не пам'ятатиме про них, взагалі усе зникне без сліду, і вічно людство існувати не може. "А якщо тебе турбує неминучість забуття, пропоную тобі ігнорувати цей страх. Боже правий, так усі роблять. Я дізналася про це від найкращого друга, Петера Ван Гаутена, письменника-самітника, автора "Царської немочі", що стала для мене другою Біблією...".

Коли Гейзел скінчила, Огастас усміхнувся і сказав: "А ти неабищо!" На завершення зібрання усі помолилися, а потім повторили мантру "Живи сьогодні повним життям". Огастас підійшов до дівчини, трохи накульгуючи. Гейзел запитала, чому він на неї так дивився, і отримала відповідь: "Тому що ти гарна..." Він сказав, що Гейзел нагадує йому Наталі Портман з фільму "V означає вендета". Дівчина не бачила цього фільму і сказала, що подивиться. "У мене вдома", – додав він.

Вони вийшли на стоянку, та мами дівчини ще не було. Поки Гейзел чекала маму, Огастас взяв у зуби цигарку. Дівчину це обурило: людина, яка хворіла на рак, віддає гроші тютюновій компанії в обмін на можливість набути інший різновид раку. Гейзел відчувала розчарування впереміш з обуренням. У ту мить, коли вже під'їжджала мама, Огастас взяв Гейзел за руку і сказав: "Вони не вбивають, якщо їх не запалювати. А я в житті жодної не запалював. Це метафора, ось дивися: ти тримаєш у зубах смертельно небезпечну річ, але не даєш їй можливості виконати своє смертельне призначення".

Обернувшись до авта, Гейзел постукала по шибці. Коли вона поїхала вниз, дівчина сказала мамі, що йде в кіно з Огастасом Вотерсом.

РОЗДІЛ II

Гейзел розповіла Огастасу, що у тринадцять років у неї виявили рак щитовидки на четвертій стадії. Метастази поширилися на легені, які почали наповнюватися рідиною. Дівчина потрапила в експериментальну групу, де лікували фаланксифором. Метастази перестали рости, але легені так і не запрацювали.

У домівці хлопця, якого батьки звали Гасом, скрізь були вивішені "підбадьорення": "Домівка там, де серце" тощо. Гейзел і Гас спустилися в підвал, щоб подивитися фільм. Дівчина помітила на полиці статуетки баскетболістів: хлопець захоплювався баскетболом, поки йому не ампутували ногу. Гас поцікавився, чим захоплюється Гейзел. Дізнавшись, що вона любить читати, поцікавився улюбленою книжкою. Гейзел

розповіла, що її улюблена – "Царська неміч" Петера Ван Гаутена. Гас пообіцяв, що прочитає цю моторошну книжку з нудною назвою, а сам попросив, щоб дівчина прочитала "Ціну світанку" за мотивами його улюбленої відеогри.

Вони подивилися фільм, хоч він не дуже сподобався Гейзел. Дорогою додому дівчина сиділа за кермом і поглядала на ногу Гаса чи радше на те місце, де була його нога, намагаючись уявити, який вигляд має протез. Вона не хотіла про це думати, але чомусь думала. Огастас здавався їй справжнім красенем. Прощаючись у машині, Гас запропонував зустрітися й завтра. Дівчина сказала, що вони майже не знайомі, і вона подзвонить, коли дочитає його книжку.

Гейзел довго не спала, читаючи "Ціну світанку". Її герой старший сержант Макс Махач чимось їй сподобався, хоча й убив купу людей. Наступного дня дівчина вирішила зустрітися у торговому центрі зі своєю подругою. Гейзел купила сиквели до "Ціни світанку", а от спілкування з Кейтлін їй швидко набридло, зіславшись на втому, вона розпрощалася з подругою. Чекаючи на маму, Гейзел почала читати нову книгу про Макса Махача. Таких книжок дівчина раніше не читала, але жити в нескінченному вимислі виявилося цікаво. Гейзел розуміла, що вона ніколи не зможе природно спілкуватися з людьми, бо вони почуватимуться ніяково і відчуватимуть докори сумління. Тож їй подобалося бути на самоті.

Ввечері Гейзел у мільйонний раз перечитувала "Царську неміч". В книзі оповідь ведеться від імені хворої на рак дівчинки Анни. Про свою хворобу Анна все каже чесно, вважаючи себе побічним ефектом безжальної мутації, за рахунок якої життя на землі таке розмаїте. Мати Анни закохується в голландського торговця тюльпанами, якого Анна прозиває Голландським Тюльпанником. У нього багато грошей і ексцентричні ідеї лікування раку. Але коли мати дівчини збирається вийти заміж, а Анна – почати лікування, розповідь обривається.

Гейзел розуміє, що цей фінал означає смерть Анни. Але їй цікаво було дізнатися подальші долі інших персонажів. Вона написала Петеру Ван Гаутену багато листів, але відповіді не отримала. Дівчина дізналася, що "Царська неміч" – його єдина книга, яку він видав десять років тому.

Гас теж розчарований невизначеним фіналом роману. Він просить Гейзел приїхати до нього, щоб підтримати Айзека, якого напередодні операції кинула дівчина. Огастас і Айзек у підвалі грали в компютерну гру. Її сенс був у протистоянні терористам. Огастас весь час програвав, адже його герой гинув. Але він не засмучувався, адже він "врятував" дітей від терористів: "Ніхто не дасть їм вічного життя, але ціною мого життя тепер у них є хвилинка, а це вже дещо". На зауваження Гейзел, що це лише пікселі, хлопець відповів: "Гра – це, можливо, реальна реальність".

РОЗДІЛ V

Через тиждень Огастас повідомив Гейзел, що отримав листа від Петера Ван Гаутена. Він, зокрема, написав: "Зважаючи на марність нашої боротьби, чи треба нам цінувати минуле враження, якого зазнаємо ми від мистецтва, – чи його єдиною цінністю слід вважати приємне переведення часу? Чим повинна бути книжка,

Огастасе? Тривожною сиреною? Закликом до зброї? Ін'єкцією морфію? Як і всі запитання у всесвіті, ці теж неминуче приведуть нас до витоків: що означає бути людиною і – запозичуючи фразу в розтривожених шістнадцятирічних, яких ви, без сумніву, гнівно засуджуєте, – у чому сенс? Боюся, що сенсу немає, друже мій, і від подальшого знайомства з моїми творами ви б отримали невелике задоволення. Відповідаю на ваше запитання: більше я нічого не написав і не напишу. І далі ділитися думками з читачами навряд чи буде корисно і їм, і мені".

Гейзел вирішила написати мейл письменнику. Як хвора з трирічним стажем четвертої стадії раку, вона стверджувала, що письменник правильно зрозумів її. Книга пояснила дівчині, що вона відчуває, ще до того, як вона це відчула. Але їй дуже хочеться дізнатися, що стало з іншими персонажами твору. Це не дає їй спокою вже кілька років, а вона не знає, скільки у неї є часу, щоб чекати на відповідь.

Айзека прооперували, він осліп. Гейзел нарешті отримала листа від письменника. Він написав, що якщо дівчина опиниться в Амстердамі, він радо відповість на її запитання (письменник переїхав з США у Нідерланди). У батьків, які витрачали чимало коштів на лікування, грошей на цю подорож не було. Гейзел не могла звернутися до фонду "Джин", який виконував одне бажання хворої дитини, адже використала його на мандрівку в Світ Діснея.

Якось Огастас Вотерс з'явився у Гейзел з букетом яскравопомаранчевих тюльпанів. Він запросив дівчину на пікнік. Вони приїхали до парку, що був позаду музею. Там були різні скульптури. З невеличкого підвищення, яке в Індіанополісі вважається пагорбом, вони спустилися на галявину, де діти лазили по величезній скульптурі лежачого скелета. Кістки його були десь до пояса Гейзел, а стегнова кістка вища за неї. Скульптура нагадувала дитячий малюнок скелета, що підводиться з землі. Ця скульптура називалася "Кумедні кістки" (робота голландця Йопи Ван Лісгаута). Гас вийняв з рюкзака помаранчеву ковдру, помаранчевий сік. Дівчина подумала, що все цього дня помаранчеве і пов'язане з Амстердамом. "Ось що мені в цій скульптурі подобається, – почав Огастас, потримавши незапалену цигарку двома пальцями, немов струшуючи попіл, і взявши знову в рот. – По-перше, кістки досить далеко одна від одної, і дитина не може встояти перед спокусою пострибати між ними. Їй хочеться неодмінно проплигати всі груди аж до черепа. По-друге, скульптура самісінькою своєю суттю спонукає дітей танцювати на кістках. Символічні паралелі можна наводити нескінченно, Гейзел Грейс". Потім хлопець почав промову про те, що Гейзел витратила заповітне Бажання поспішно, не думаючи, а от він своїм ще не скористався, тому вони мусять відвідати геніального Петера Ван Гаутена в його амстердамському вигнанні у травні...

Лікар дозволив Хейзел летіти в Європу тільки в супроводі дорослого. Цією людиною мала бути мама дівчини.

Гейзел знайшла в інтернеті, що колишня дівчина Гаса померла від раку мозку. Дівчина не хотіла, щоб Гас знову страждав. Себе вона почувала гранатою, яка скоро вибухне. Батьки не могли залишити доньку з такими думками, і тато сказав їй: "Ти не

граната. Думка, що ти можеш померти, для нас нестерпна. Але радість, яку ти нам приносиш, набагато більша від смутку, якого завдає нам твоя хвороба".

Вночі Гейзел стало погано. Її відвезли до лікарні, де поклали, щоб відкачати воду з легенів. Гас весь час був у передпокої, але Гейзел побачила його лише в день виписки.

РОЗДІЛ VIII

Онкологічна комісія відмовила Гейзел в дозволі на пересадку легенів і не рекомендувала їй трансатлантичний переліт. Дівчина зрозуміла: марно витратити здорові легені на безнадійний випадок.

Гейзел отримала листа від Лідавей Фліхенгарт – помічниці Петера Ван Гаутена. Вона запропонувала зустрітися з письменником п'ятого травня. Дівчина хотіла прожити ще хоч трохи, щоб дізнатися всі ненаписані таємниці Анниної матері та Голландського Тюльпанника.

Наступного дня Гейзел на запросини Айзека прийшла до нього в гості. Він розповів, що у відеоіграх Гас чисто самогубець, бо надто вже ревно кидається рятувати мирних жителів. Гейзел погодилася: Гас сприймає відеоігри надто серйозно; він закоханий у метафору.

Дорогою до аеропорту Гейзел з мамою заїхали по Гаса і почули, що хтось плаче, а хлопець вигукнув: "Це моє життя, і належить воно мені". Через деякий час на порозі з'явився усміхнений Огастас, і вони вирушили в аеропорт. Гас перед відльотом пішов купити гамбургер і довго неповертався. Гейзел вже подумала, що щось сталося. Підійшла контролерка і замінила кисневий балон дівчини на той, який надала авіалінія. Гейзел стало ніяково від того, що на очах у всіх перед нею навколішках стоїть жінка. Хвилини спливали, і дівчина хвилювалася, чому немає хлопця. І тільки коли жіночка за конторкою оголосила, що починається попередня посадка пасажирів, яким може знадобитися трохи більше часу (всі до єдиного присутні відверто обернулися до Гейзел), вона побачила, як Огастас швидко шкутильгає до них.

У літаку Гейзел сіла на середнє з трьох крісел, Огастас – біля віконця, а мама – біля проходу. Хлопець признався дівчині, що затримався в "Макдональдсі", бо не хотів, щоб усі на них витріщалися. Він сказав, що не соромиться дівчини з кисневим балоном, але люди дратують його. Хлопець хотів "закурити" у салоні літака, Гейзел пояснювала стюардесі, що це метафора, та все-таки довелося сховати цигарки.

Коли літак почав підніматися, виявилося, що Гас летить уперше. Він був захоплений, Гейзел не втрималася, перехилилась і поцілувала його в щоку. Щоб поспати у дорозі мама, Огастас і Гейзел зажили снодійне. Мама заснула за кілька секунд, а хлопець з дівчиною вирішили подивитися фільм "Триста спартанців" – бойовик про трьохсот відчайдухів, які захищали Спарту від перської армії. Після трагічного завершення фільму Огастас здавався веселим. Гейзел сказала, що цікаво, скільки взагалі людей померло за всю історію. Її голова лежала в Гаса на плечі. Він відповів, що колись йому було цікаво, чи можна пам'ятати всіх: якщо закріпити за кожним живим певну кількість померлих, то треба запам'ятати чотирнадцять прізвищ. Але люди пам'ятають неорганізовано, тому багато знають напам'ять Шекспіра і ніхто

не пам'ятає людину, якій він присвятив свій Сонет 55. А потім Гас сказав Гейзел, що закоханий у неї. "Я закоханий у тебе, я знаю, що кохання – лише крик у порожнечу, забуття неминуче, всі ми приречені, й настане день, коли все перетвориться на порошок. Я знаю, що сонце поглине оту єдину землю, що нам дана, а я закоханий у тебе", – говорив Гас. Гейзел нічого не могла сказати. Вона просто дивилася на Гаса і дозволяла йому дивитися на себе, аж він кивнув, стиснувши губи, і відвернувся, притулившись головою до ілюмінатора.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ XI

В Амстердамі Гейзел і Огастас пішли на прогулянку. Дивитися було на що, тому мовчання не видавалося ніяковим, але дівчині хотілося, щоб усе було ідеально. Все і було ідеально, але їй здавалося, що це все – постановка на основі мрій дівчини з раком.

Огастас зізнався, що коли дізнався про свою хворобу, то вирішив підготуватися: батьки купили йому місце на цвинтарі, і якось хлопець цілий день ходив з батьком і вибирав конкретну ділянку. Гас розпланував свій похорон до дрібниць, а перед самою операцією попросив у батьків купити дорогий костюм. На вечерю у Амстердамі він вдягнув саме його. Це було їхнє побачення з Гейзел. Хлопець признався, що вірить у життя після смерті, вірить у Щось із великої літери "Щ". він згадав рядок з "Царської немочі": "Сонце на сході надто яскраве в її згасаючих очах". Гас говорив, що очі згасають не до кінця, і він вірить у збереження душі. Також він боявся, що не зможе віддати нічого в обмін на своє життя, що не зможе ні прожити, ні вмерти заради чогось значимого. Гейзел вважала, що він просто одержимий ідеєю за щось віддати життя і залишити докази свого героїзму або що.

Після закінчення вечері офіціант сказав їм, що все оплатив пан Петер Ван Гаутен. Коли посутеніло, хлопець з дівчиною прогулювалися вздовж каналу. Завтра вони мали зустрітися з письменником, а в Гаса була уже версія, як міг закінчитися роман. Гейзел й не здогадувалася, що він так багато думав про цю книжку і що "Царська неміч" багато для нього означає.

Вони довго сиділи на лавочці, і Гейзел запитала його про Кароліну Матерс. Вона хотіла знати, чи Гас витримає, якщо помре вона.

Гас розповів, що вперше побачив Кароліну через вікно, вона була на лікарняному гральному майданчику, куди ніколи ніхто не ходить. Йому саме відрізали ногу і почали хімію. Щодня Кароліна гойдалася на гойдалках сама, як у кіно. Згодом Гас познайомився з нею. Вона вічно ходила похмура і нещасна, але йому це подобалося. Вони проводили час, разом дратуючи всіх підряд. Одна медсестра сказала якось Гасу, що захворювання Кароліни на медичному жаргоні називається "пухлиною злобності", тому що перетворює людину на чудовисько. Гас після хімії чомусь вирішив плекати надію і захоплюватися всім, що його оточує. Але Кароліні день у день гіршало. Незабаром її відпустили додому, вона в розмові не фільтрувала своїх думок, сміялася з

Гасового протеза, обзивала. Тривало це майже рік... Гейзел сказала, що не хотіла б таке йому колись зробити, але почула: "А я б не заперечував, Гейзел Грейс. Для мене де була б велика честь – якби серце мені розбила ти".

РОЗДІЛ XII

Гейзел дуже нервувала перед зустріччю з Петером Ван Гаутеном. Письменник відмовився зустрічатися з Гейзел і Гасом, але Лідавей примусила його прийняти відвідувачів. В кімнаті Гейзел помітила два великі сміттєві мішки, заповнені листами від шанувальників, які письменник не читав. Петер Ван Гаутен усіяко ухилявся від розповіді про подальшу долю персонажів його роману і навіть відрікся від нього. Він сказав, що сподівався, що Гейзел не зможе перелетіти через океан, тому вирішив дати їй якусь розраду. Щодо роману, то він складається з рядків на папері; і його персонажі не повинні мати життя за межами цих рядків. Вони перестали існувати в ту мить, коли роман закінчився. Гейзел найбільше цікавила подальша доля матері Анни. Петер Ван Гаутен почав ображати дівчину і назвав її невдалим експериментом з мутацій. Лідавей, обурена поведінкою письменника, оголосила, що звільняється з посади, а Гейзел вимагала лише одного – сказати, вигадати, що стане з матір'ю Анни.

Газ і Гейзел покинули письменника і рушили назад до свого готелю. Гейзел заплакала і назвала Петера виродком. Гас пообіцяв дівчині, що сам напише епілог до роману і краще, ніж цей п'яничка. І це буде суміш "Царської немочі" і "Ціни світанку". Дівчина жаліла, що витратила єдине бажання Гаса на письменника, але хлопець вважав, що вона витратила його на них.

Лідавей наздогнала Гаса і Гейзел і запропонувала їм відвідати будинок Анни Франк. Дорогою Лідавей знай перепрошувала за Петера. Вона працювала у Петера, бо вважала його генієм, і оплата добра, але поступово він перетворився на чудовисько, хоч від природи не лихий, таким його зробили обставини.

У будинку Анни Франк не було ліфта, тому для Гейзел було важко підніматися сходами: її легені не витримували такого навантаження. Та дівчина вперто вирішила оглянути усі кімнати. Вони почали з кімнати з відеофільмом про євреїв у Нідерландах, про вторгнення нацистів і родину Франків. Ще одні сходи вели в кімнату, де мешкала родина Ван Пелсів, крутіші за попередні, ще й вісімнадцять сходинок завдовжки. Гейзел здавалося, що вона зобов'язана Анні Франк, піднятися у ті кімнату, адже Анна мертва, а Гейзел ні, адже Анна сиділа тут мишкою, не піднімала жалюзі, все робила правильно і все одно загинула від рук гестапо.

По східцях Гейзел дерлася, як маленька дитина, нагорі вона мало не знепритомніла. Згодом Лідавей з Огастасом допомогли їй підвестися, бо вона сиділа перед цим і відпочивала. Лідавей розповіла, що єдиний з усієї родини пережив війну батько Анни – Отто. Гейзел побачила велику книжку, де містилися імена 103 000 загиблих у Нідерландах під час голокосту. Книжка була розгорнута на сторінці з іменем Анни Франк, за нею йшли чотири Арони Франки. Гейзел подумала, що Анну Франк пам'ятають усі, а вона молитиметься за чотирьох Аронів Франків.

Лідавей відійшла на кілька кроків подивитися відеофільм. А Гейзел взяла Огастаса

за руку, і вони перейшли в наступну залу. Це було горище під гострим дахом, і тут містилося кілька листів Отто Франка, які він писав різним людям під час багатомісячних пошуків своїх дочок. На стіні посеред кімнати демонструвався відеозапис виступу Отто Франка. У кімнаті були інші туристи. Гейзел подумала, що недобре цілувати когось у будинку Анни Франк, але потім вирішила, що цілувала ж Анна Франк когось тут і їй, напевно, сподобалося б, якби її будинок перетворився на місце, де закохуються юні каліки, яким уже ніхто не допоможе. Тож Гейзел поцілувалася з Гасом. Все навколо них зникло. Поцілунок тривав вічно, а Отто Франк все говорив і говорив. раптом закохані помітили, що їх оточили туристи. Всі навколо почали плескати, а один крикнув "Браво!" Огастас, усміхаючись, уклонився. Гейзел зі сміхом зробила легесенький реверанс, який зустріли новим вибухом оплесків.

Вони зішли вниз, пропустивши всіх вперед, і вже збиралися йти до кав'ярні, аж тут побачили сторіночки зі щоденника Анни та її неопублікований цитатник, що лежав розгорнутий на сторінці шекспірівських фраз. "Бо хто стоїть на правоті так твердо, Щоб спокусить його було не можна?" – написала вона.

РОЗДІЛ XIII

Наступного дня Гас був якимсь сумним, а Гейзел не наважувалася запитати, чи є у неї причина боятися.

Дівчина розмірковувала над пірамідою потреб Маслоу, який вважав, що спершу слід задовольнити одні потреби, перш ніж з'являться інші. Наприклад, спершу людина має задовольнити потребу в їжі й воді, потім перейти до наступної групи – до безпеки, потім до іншої, і так далі. Згідно з Маслоу, не задовольнивши фізіологічних потреб, людина не в змозі навіть думати про безпеку чи кохання, поминаючи вже "самореалізацію". І згідно з Маслоу, Гейзел застрягла на другому рівні піраміди, зі своїм здоров'ям нездатна почуватися в безпеці й, відповідно, не маючи змоги зазіхнути на любов, повагу, мистецтво тощо. Піраміда Маслоу наче натякала, що Гейзел менше людина, ніж інші, й більшість людей, схоже, з цим погоджуються. Але не Огастас. Вона завжди думала, що він закохався в неї, тому що перехворів на рак. І тільки зараз Гейзел спало на думку, що він, може, і зараз хворий.

У номері Гейзел хлопець зізнався, що дійсно хворий. він розповів, що перед тим, як дівчина потрапила в інтенсивну терапію, він почав відчувати біль у стегні. Отож він пройшов ПЕТ, рак виявився всюди: груди, ліве стегно, печінка. Гейзел опустила на коліна й обхопила за пояс. Гас проси вибачення за те, що не сказав раніше. Гейзел чудово розуміла, чому він нічого не сказав: з тієї ж причини, з якої і вона не бажала, щоб він бачив її в інтенсивній терапії. Тепер, коли вона сама закохалася в гранату, збагнула, якою дурістю було намагання порятувати інших від своєї неминучої фрагментації. Гас заривав, а потім заявив, що буде боротися заради Гейзел.

Гас розповів, що йому почали робити паліативну хіміотерапію, але він урвав курс заради поїздки в Амстердам, хоча батьки розгнівалися. Вони намагалися зупинити його уранці, коли він кричав за дверима, що його життя належить йому.

Хлопець жалів, що нічим не вславився, що в нього не було жодної битви. "У тебе битва з раком, – сказала Гейзел. – Ось твоя битва. І ти продовжиш боротьбу". Та Гас не вважав це війною, адже боротиметься проти себе самого, проти свого тіла, а це – громадянська війна з наперед визначеним переможцем. Він був занадто розумний, щоб купитися на розраду дівчини.

Коли Гейзел і Гас повернулися додому, хлопець потрапив в експериментальну групу з лікування раком. Огастасу ставало все гірше.

РОЗДІЛ XVI

Гас знаходився уже вдома, він пересувався в інвалідному кріслі, багато спав і намагався написати для Гейзел продовження книжки. Тепер ліки і їжу хлопцеві вливали через пластикову шлункову трубку, яка стирчала з його живота.

Якось, коли Гейзел провідувала його, вона побачила на старих відео його гру в баскетбол. Потім вони лежали в ліжку, спали. Прокинувшись, грали в комп'ютерні ігри. Гас стрибав під снайперську кулю і радів, рятуючи Гейзел. "Страшенно важко зберігати гідність, коли сонце на сході надто яскраве в твоїх згасаючих очах", – думала дівчина, поки вони полювали на лихих хлопців серед руїн неіснуючого міста.

Наступного дня дівчина знову відвідала Гаса. Він страждав від безпомічності і говорив, що дедалі краще розуміє значення виразу "смертельне приниження". Він завжди сподівався, що його некролог буде в усіх газетах, тому що до кінця життя йому буде чим пишатися. І тоді Грейс попросила хлопця написати некролог для неї.

РОЗДІЛ XVIII

Якось Грейс розбудив дзвоник від Гаса: він тайком виїхав з дому і йому стало погано. Дівчина поспішила на допомогу. Хлопець жалів, що не може стати для когось Петером Ван Гаутеном. Він ненавидів себе. Перед Гейзел був нещасний хлопець, який відчайдушно не хотів бути нещасним, – він плакав і кричав, поки не знепритомнів. Прибула швидка.

Гас повернувся додому. Родина розуміла, що хлопець помирає, і зібралася у повному складі. Одного разу Гасів тато обійняв Грейс і сказав: "Я щодня дякую за тебе Богу, дитинко". Вона сказала, що Огастас Вотерс був коханням усього її життя, і це кохання послали їм зірки. Як кожне справжнє кохання, це кохання помре разом з ними. І вона цей час, їхню маленьку нескінченність, не проміняла б на цілий світ, бо Гас дав їй вічність за лічені дні.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

РОЗДІЛ XXI

Огастас Вотерс помер через вісім днів після репетиції власного похорону, в лікарні "Меморіал", у відділенні інтенсивної терапії.

Він був зі своєю матір'ю, батьком і сестрами. Пані Вотерс подзвонила Гейзел о пів на четверту ранку. Дівчина знала, що він піде – напередодні ввечері вона говорила з його батьком, і він сказав: "Це може статися сьогодні". Мама Гаса сказала по телефону,

що він був непритомний години зо дві, а потім помер.

Гейзел повідомила батькам і подзвонила Айзеку, більше бело кому дзвонити, і це було найсумніше. Єдиний, з ким вона хотіла говорити про смерть Огастаса Вотерса, був сам Огастас Вотерс. Це було нестерпно.

Гейзел зайшла на сторінку Гаса. На стіні було вже багато співчуттів. Останнє таке: "Люблю тебе, брате. Побачимося на тому боці". Написано людиною, що про неї Гейзел ніколи не чула. Майже всі повідомлення були від незнайомих людей, про яких Гас ніколи не казав. Вони звеличували його тепер, коли він помер, і Гейзел знала напевно: вони не бачили Гаса багато місяців і навіть його не відвідали. Стільки друзів з'являється, коли вони тобі вже не потрібні! Дівчина навіть написала про це свій коментар, та він потонув в сніговій лавині нових коментарів. Найбільшою підтримкою для Гейзел стали її батьки.

Похорон мав відбутися через 5 днів, у суботу.

РОЗДІЛ XXII

На похороні більшість людей Гейзел бачила вперше. Гасові мама з татом стояли біля труни, обіймаючи кожного, хто підходив, та коли вони помітили дівчину, то всміхнулися і підійшли самі. Гейзел помітила, як вони постаріли. Розмова з батьками залишала відчуття, ніби і вона ріже, і її ріжуть. Коли біля труни не було нікого, Гейзел підійшла до Гаса. Він лежав у костюмі, якого надівав, коли вони ходили в "Оранье". "Я кохаю тебе. В теперішньому часі", - прошепотіла дівчина. Вона відкрила сумочку і дістала тверду пачку "Кемел лайте". Швидким рухом, сподіваючись, що ніхто не помітить, поклала цигарки поміж Гасом і оббивкою труни.

Раптом Гейзел помітила, що на похороні з'явився Петер Ван Гаутен. Це було несподіванкою.

Священик запросив Айзека сказати кілька слів. Після того як старий шкільний приятель розповів про яскравий баскетбольний талант Гаса і яким добрим гравцем він був у команді, священик сказав, що дещо скаже особливий друг Огастаса, Гейзел. Дівчина підвелася і сказала: "Я була його дівчиною". Тут уже всі засміялися. А вона почала читати надгробне слово. Вона сказала слова підбадьорення, а потім Гаса понесли до катафалка.

Коли все закінчилося, підійшов Ван Гаутен і попросив батьків дівчини підвезти його. У машині він відрекомендувався. Гейзел дуже здивувало, що Петер Ван Гаутен пролетів пів світу, щоб побувати на похороні. Ван Гаутен пив віскі й запропонував дівчині. Не зважаючи на заборону мами, Гейзел ковтнула з горлечка. У шлунку стало приблизно так, як і в легенях.

Письменник сказав, що листувався з Гасом в його останні дні. "То тепер ви читаете листи від фанатів?" – спитала дівчина. Петер сказав, що листи приходили йому додому, а не через видавця, і Гас не шанувальник – він зневажає Петера. Гас писав йому, що я отримає прощення за свою поведінку, якщо приїде на його похорон і скажу Гейзел, що сталося з матір'ю Анни.

Та Гейзел уже нічого не хотіла слухати. Вона назвала письменника жалюгідним

алкоголіком, який намагається казати щось мудре, аби привернути до себе увагу.

Вдома Гейзел відчула, що геть зморилася. Тато поспівчував їй і сказав: "Але ж кохати його – великий привілей, правда?" Гейзел кивнула. "Тепер ти уявляєш, як я почуваюся щодо тебе", – прошепотів тато.

РОЗДІЛ XXIII

Айзек розповів Гейзел, що Гас працював над продовженням якоїсь книжки. Дівчина вирішила поїхати додому до Огастаса, щоб спробувати знайти продовження на комп'ютері. В своїй машині Гейзел виявила Петера Ван Гаутена.

Дівчина зрозуміла, що в родині Петера Ван Гаутена теж був небіжчик. Вона згадала чесність, із якою він писав про хворих на рак дітей, і той факт, що він не зміг говорити з нею в Амстердамі, не запитавши спершу, чи навмисно вона одяглася як Анна.

Він сидів на задньому сидінні й напивався. Дівчина їхала, а потім зупинилася і спитала: "У вас що, дитина померла?" Чоловік сказав, що втратив дочку, коли тій було 8 років, у неї була лейкемія.

Тепер Гейзел здогадалася, що письменник дав дочці друге життя, щоб вона побула і підлітком. А в Амстердамі Гейзел, вбрана точно як його дочка, ніби вона виросла, приголомшила його своєю появою.

Ван Гаутен розповів, що змушений був сказати дочці, що вона помирає.

Вона запитала, чи буду і він там. Він відповів – поки що ні, але пообіцяв, що прийде до неї. Це сталося двадцять два роки тому.

Гейзел порадила письменнику написати новий роман, бо мало кому дається такий талант.

Гейзел нічого не знайшла вдома у Гаса. Потім дівчина дізналася, що її мама вчиться в Університеті Індіани, щоб після закінчення консультувати родини в кризових ситуаціях. Мама не хотіла, щоб Гейзел думала, що вона планує життя після її смерті. Дівчина переживала, чи залишаться батьки разом після її смерті, бо не хотіла зруйнувати їхнє життя. Батьки присяглися Богом, що вони кохають один одного.

РОЗДІЛ XXV

Гейзел зрозуміла, що рукопис Гас міг відправити Петеру Ван Гаутену. Вона звернулася за допомогою до Лідавей.

Дівчині було цікаво, чому в свої останні дні Огастас писав не їй, а Ван Гаутенові. Може, сторінки з записника містять лише його наполегливі прохання до Ван Гаутена?

Гейзел з батьками поїхала на пікнік. День був непоганий: нарешті в Індіанapolis прийшло справжнє літо. Дівчина намагалася все помічати: гру світла, малюка, що насилу зіп'явся на ноги, свою невтомну матінку, патьоки гірчиці на бутерброді, татка, що сховав до кишені комп'ютера і насилу стримувався, щоб не дістати його знову, хлопця, що кидає фрісбі своєму собаці, а той перехоплює його і приносить. Гейзел вирішила, що все, що вона знає про рай, і все, що знає про смерть, тут, у цьому парку.

Підобідавши, вони вирушили на кладовище до Огастаса Вотерса.

Увечері Гейзел отримала скани листа Гаса до Петера Ван Гаутена. Він сказав

Лідавей: "Перешліть це дівчині та скажіть, що мені нічого додати".

Гейзел швидко відкрила чотири додатки. Почерк був неохайний, з сильним нахилом, букви відрізнялися за розміром і кольором. Гас багато днів писав це різними ручками і в різному стані напівпритомності. Він писав, що з нього кепський письменник, тому просить Петера написати надгробне слово для Гейзел. Хлопець мав деякі нотатки, але хотів, щоб письменник поєднав їх у щось зв'язне. Гас не хотів стати черговою забутою жертвою в давній і безславній війні з раком. Він хотів лишити слід, хоч сліди, які залишають люди, занадто часто виявляються шрами. А Гейзел він вважав зовсім іншою: вона легка ступає по землі, вона знає істину. Гас писав, що коли дізнався про повернення своєї хвороби, то потайки прокрався в палату інтенсивної терапії до Гейзел і побачив її. Хлопець думав, що вона помре і він не встигне їй сказати, що теж помирає. Він хотів, щоб вона ще пожила і вони встигли закохатися. На думку хлопця, він здійснив своє бажання. Залишив свій шрам.

"Я кохаю її. Мені так пощастило, що я кохаю її, Ван Гаутене! На цьому світі ми не вибираємо, буде нам боляче чи ні, старий, але можна обрати, хто зробить нам боляче. Я своїм вибором задоволений. Сподіваюся, вона теж", – такими словами завершувався лист хлопця. "Я теж, Огастасе. Я теж", – подумала Гейзел.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу